

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

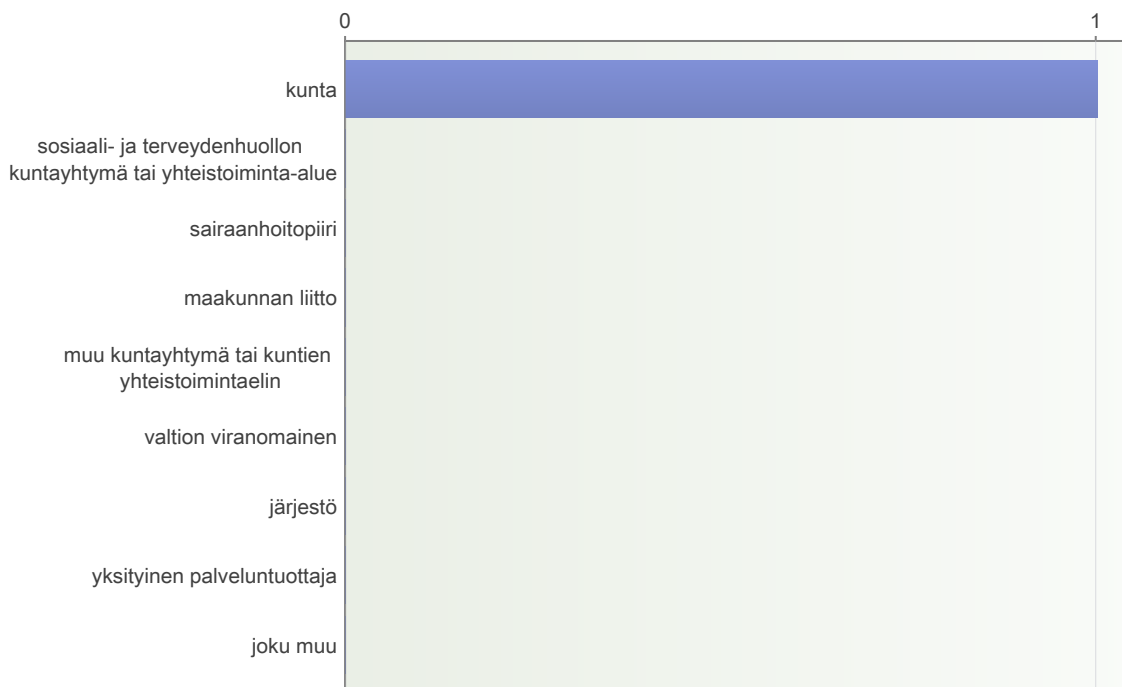
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Mikkelin kaupunki	Maria Närhinen	maria.narhinen@mikkeli.fi ; 0447944200	12.12.2017	Kaupunginhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Soteuudistus on tarpeellinen. Joltain osin valinnanvapaus on kannatettava. Lakiluonnoksessa esitetty malli kaipaa kuitenkin yksinkertaistamista, selkeytystä ja korjaamista. Järjestelmä näyttäytyy asiakkaan kannalta monimutkaisena ja vaikeaselkoisena ja hoitopolut muodostuvat epäselviksi.

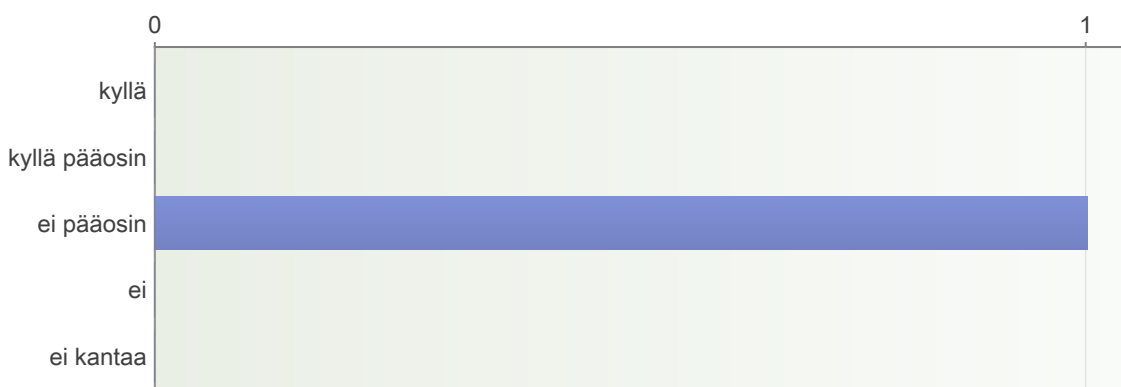
Myönteistä on se, että hoitoon pääsy nopeutuu, valinnanvapaus on kaikkien väestöryhmien käytössä ja tuottajien välinen kilpailutilanne on omiaan parantamaan palvelun laatua ja vaikuttavuutta. Eri väestöryhmien kyky hyödyntää valinnanvapautta on erilainen.

Palveluiden pirstoutuminen estää pyrkimykset kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja. Asiakkaiden yhdenvertaisuus valita palveluntuottajia mahdollistuu, mutta hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen edellyttää järjestelmän tasolla onnistunutta sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota ja asukkaan tasolla asiakasohjauksen ja -suunnittelun prosessia.

Lakiesitysluonnos jättää avoimeksi sen, miten maakunta järjestämisvastuussa olevana tahona voi moniportaaisessa tuottajarakenteessa varmistaa tarvittavan sote-integraation ja asiakasohjauksen, mikä on yksi uudistuksen päätavoitteista. Tarvitaan vahvaa järjestämisvastuuta ja sen mukaista rahoitusta.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

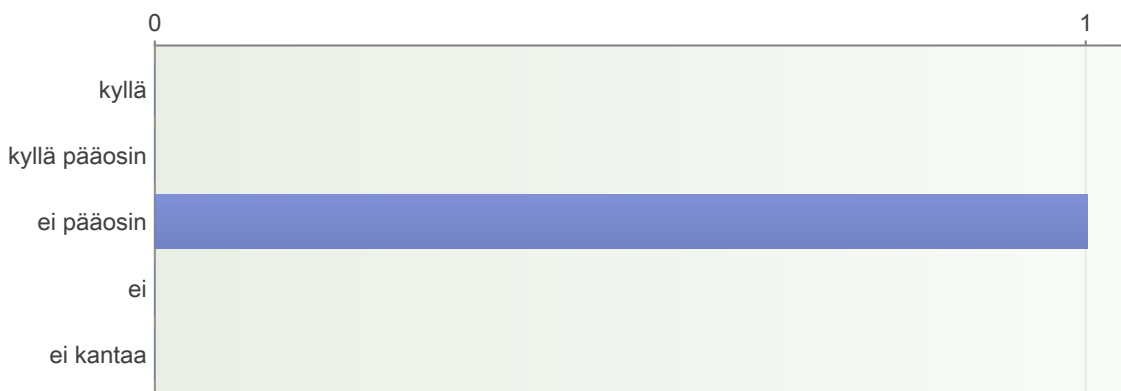
Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan asema vahvistuu valtaosalla asiakkaista, mutta heikoimmassa asemassa olevat tarvitsevat tukea ja tuen antamisen onnistuminen on avainasemassa tavoitteen toteutumisessa tämän ryhmän osalta. Asiakassuunnitelman laatimisesta saattaa muodostua raskas prosessi, jolloin paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden palvelun saanti ei parane tavoitteiden mukaisesti

Asiakkaan on hankalaa hahmottaa, mitä hän voi valita ja miten. Kaikista haavoittuvimmassa asemassa oleville sekä harvaan asutuilla ja syrjäisillä alueilla asuville valinnanvapaus jää näennäiseksi. Henkilökohtaista budjettia lukuun ottamatta mahdollisuus valita palveluntuottaja ei kuitenkaan tarkoita, että asiakkaalla on mahdollisuus vaikuttaa suoraan omiin palveluihinsa.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

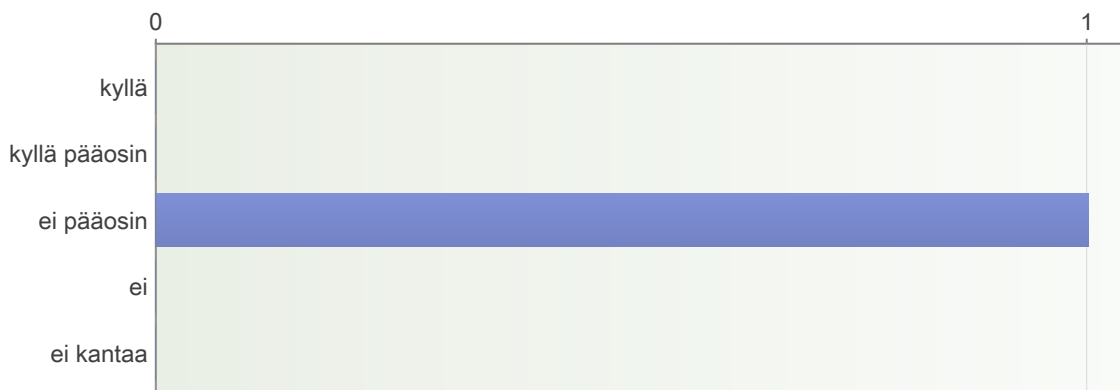
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mahdollisuudet ovat hyvät, jos palveluita on tarjolla niin että ne ovat asiakkaan näkökulmasta hyvin saavutettavissa. Pääosin tämä toteutunee mutta heikoimmassa asemassa tarvitsevat tukea ja ohjausta. Lisäksi maakunnissa on erilaiset edellytykset järjestää ja tuottaa palveluita. Tämä asettaa ihmiset alueellisesti eriarvoiseen asemaan

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

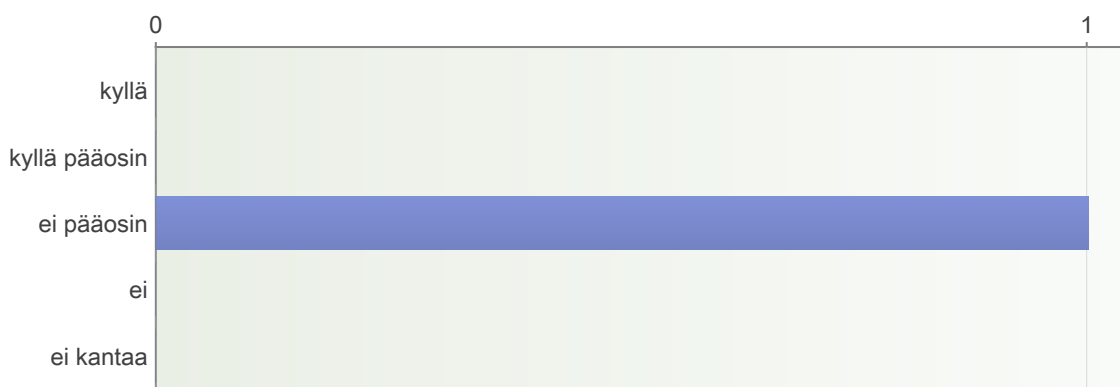
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli laaja-alaisten palvelutarpeiden asiakasryhmien asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen ei toteudu henkilökohtaisella tasolla maakunnan sote-järjestäjän toimesta, sen toteutumiseksi on vähäiset edellytykset. Asiakassuunnitelma ei välttämättä riitä varmistamaan integroituja palveluketjuja. Tästä pääsäännöstä muodostavat poikkeuksen vain ne henkilökohtaiseen budjettiin oikeutetut henkilöt, joilla on valmiudet itse suunnitella ja ohjata omia palveluitaan.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

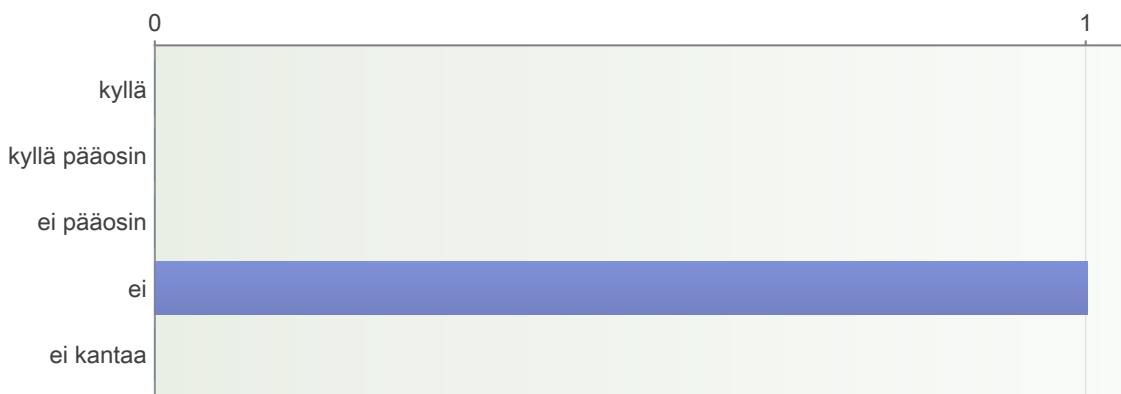
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Integraation onnistuminen on paljolti riippuvainen järjestäjän mahdollisuuksista johtaa ja hallita laajaa verkostoa. Järjestäjään kohdistuu erittäin suuret odotukset. Tässä vaiheessa on vaikea arvioida miten hyvin järjestäjä kykenee ottamaan haltuun uuden roolinsa

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

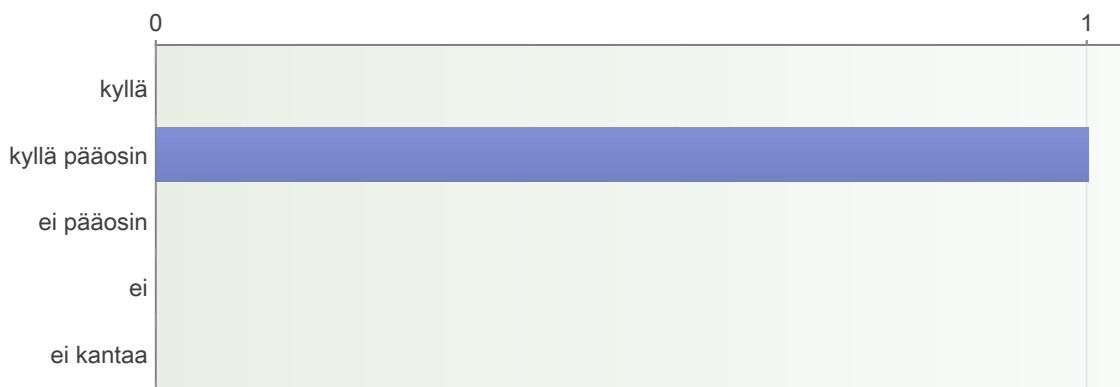
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tehtävä on uudenlainen ja vaativa. Edellytyksiä heikentää se, että maakunnan taloudellinen liikkumavara on rajallinen. Maakunnilta puuttuu myös verotusoikeus ja oikeus päättää palveluiden tuotantotavasta on rajoitettu. Lakiehdotus ei turvaa maakunnille riittäviä edellytyksiä järjestämisvastuun toteuttamiseen. Asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin antaminen on määritelty liikelaitoksen tehtäväksi, vaikka ne ovat palvelujen järjestämisen työkaluja. Asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti on asetettu liikelaitosta sitoviksi, eikä järjestäjällä ole mahdollisuuksia ohjata palvelujen käyttöä eikä kontrolloida kustannuksiakaan.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

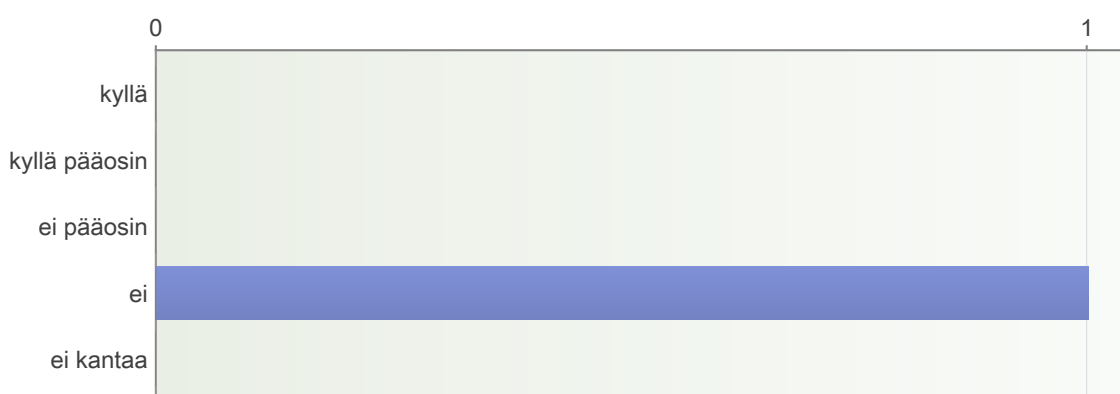
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uusi toimintatapa haastaa sekä julkisen puolen että erikokoiset yksityiset toimijat uudenaikaiseen toimintaan. On syntymässä aivan uudenlaisia verkostoja ja kohtaamistilanteita missä erilainen osaaminen kohtaa toisensa. Tämä on omiaan synnyttämään uutta.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

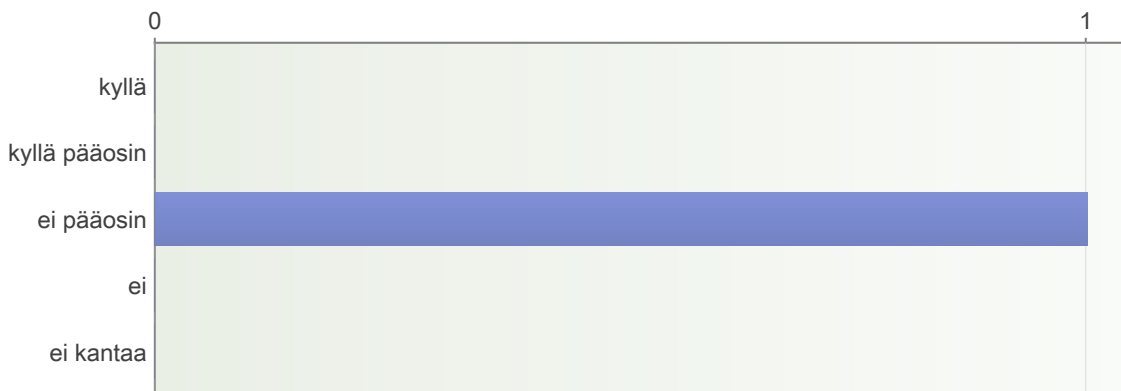
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Alussa ainakin kustannukset nousevat eikä kustannusten nousuprosenttia voida hillitä. On arvioitu, että valinnanvapaus lisää palveluiden kysyntää. Erityisen suuri riski on suun hoidossa. Jatkossa on ehkä mahdollista hillitä kustannusten kasvukulmaa, mikäli järjestäjärooli saadaan otettua haltuun niin, että Suomen vaikuttavimmat ja kustannustehokkaimmat palvelutuotantotavat leviävät kaikkiin maakuntiin.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säännöksellä turvataan, että asukkaille on oltava tarjolla suoran valinnan palveluita ainakin liikelaitoksessa. Kilpailu osaavasta henkilöstöstä kuitenkin kiihtyneenä ja osalla maakuntia voi olla vaikeuksia selvittää lain velvoitteista. Palvelujen yhdenvertainen saatavuus on yhteydessä siihen, mikä määrä ja miten sote-keskukset sijoittuvat maakuntiin, miten saadaan rekrytoitua ja ylläpidettyä osaajia maakuntien eri osissa sekä miten maaseutualueiden asukkaat ovat palvelujen piirissä. Maakunta voi osaltaan jossain määrin vaikuttaa siihen, kun se hyväksyy sote-keskukset ja maakunnan liikelaitoksen tuotantovastuulla olevat suoran valinnan palvelut.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

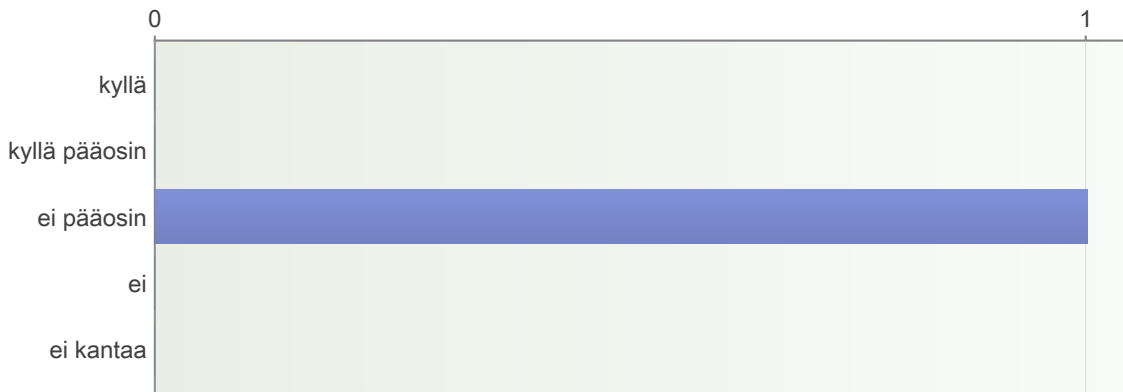

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

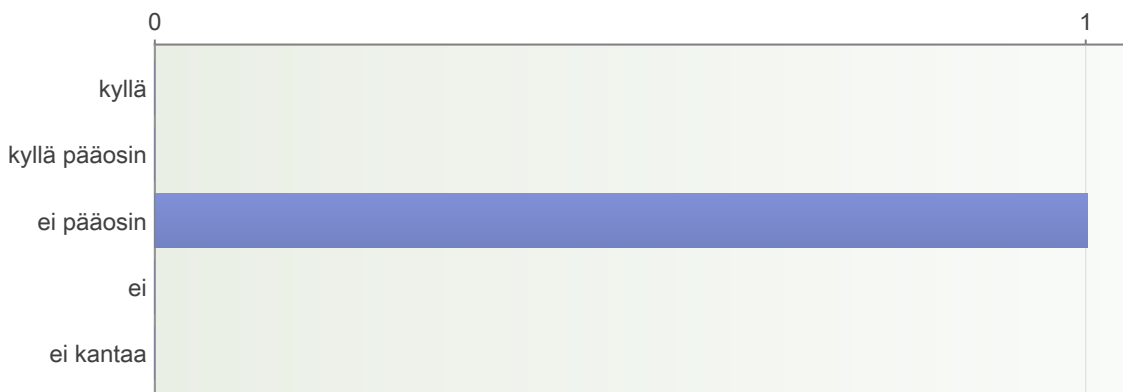

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

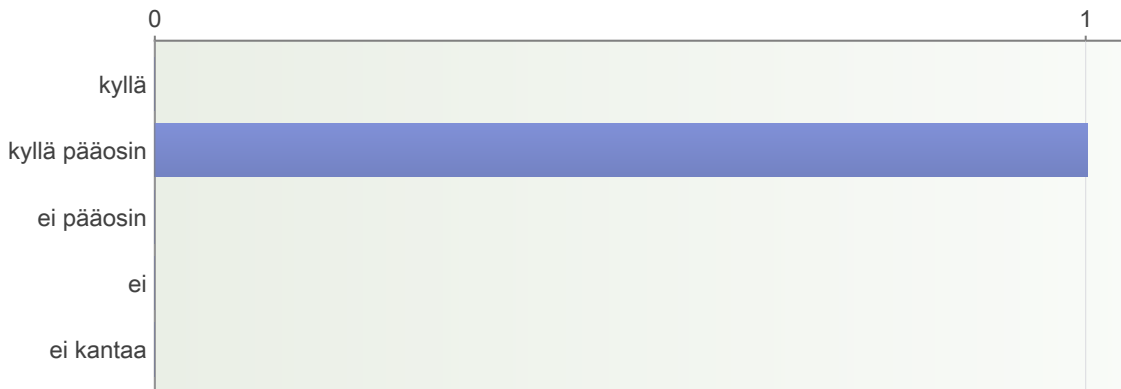
28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Käsitteitä ja määritelmiä on tarpeen selventää

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

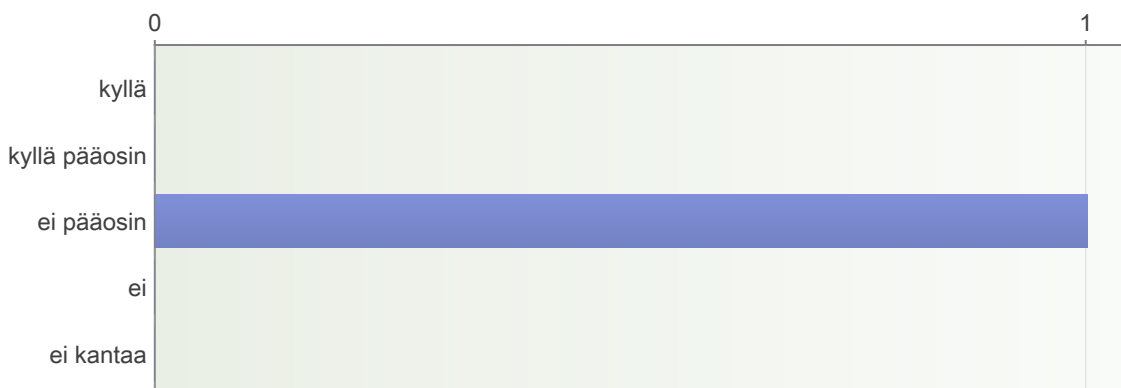
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- 18 § määrittämä tehtävä sote-keskuksissa olevasta ohjauksesta ja neuvonnasta on selkeä. Maakunnan eri liikelaitoksiin jalkautuva sosiaalihuollon ryhmä vaatii tarkentamista.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

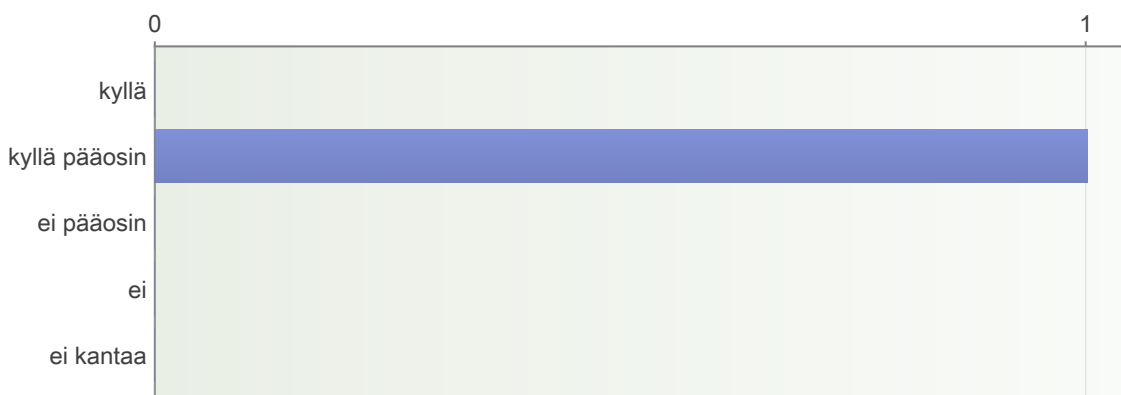
32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Puolen vuoden välinen mahdollisuus vaihtaa liikelaitosta voi joissakin tapauksissa aiheuttaa hoivan ja hoidon jatkuvuudessa ongelmia, etenkin palveluketjuissa. Eri väestöryhmien kyky hyödyntää valinnanvapautta on erilainen

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan asukkaiden oikeutta valita maakunnan liikelaitoksen palveluyksikkö lakiluonnoksen kohdissa 22 ja 23 §:n mukaisesti voidaan pitää perusteltuna. Vaatimuksena liikelaitokselle on, että maakunnan sote-palveluverkosta muodostuu tarkoituksenmukainen ja asukkaiden erilaiset tilanteet huomioon ottava niin alueellisesti kuin palvelujen sisällön suhteen.
”Asiakkaan tulisi ilmoittaa omalle maakunnalleen väliaikaisen palveluntuottajan ja tämän toimipisteen käytöstä sekä väliaikaisen asiakkuuden arvioidusta kestosta vähintään viikkoa ennen palvelutarvetta. Ilmoitus tulisi tehdä joko 77 §:n 1 momentissa tarkoitettun valtakunnallisen tiedonhallintapalvelun kautta tai muutoin kirjallisesti. Asiakkaalla olisi mahdollisuus tehdä ilmoitus myös valitsemalleen väliaikaiselle suoran valinnan palveluntuottajalle. Jos asiakas on ilmoittanut väliaikaisesta valinnastaan muulla tavoin kuin tiedonhallintapalvelun kautta, niin ilmoituksen vastaanottanut maakunta tai suoran valinnan palveluntuottaja tallentaisi tiedon valinnasta 77 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tiedonhallintapalveluun.” Tarkoitetaanko tiedonhallintapalvelulla tässä Kantaa? Jos asiakas ilmoittaa tästä kirjallisesti, mihin ilmoitukset merkitään ja arkistoidaanko niitä?
”Pykälän 2 momentin mukaan maakunnan liikelaitoksella olisi sosiaalihuollon asiakaslain 5 §:ssä ja potilaslain 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla velvollisuus antaa asiakkaalle tietoa palvelun-tuottajista, joilta asiakas voi saada palveluja

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen 24 §:n mukaisiin asiakassetelipalveluihin sisältyy esityksen kriittisin kohta. Asiakassetelin myöntäminen kiireettömään leikkaustoimintaan ja myös osin polikliinisesti toteutettaviin kirurgisiin toimenpiteisiin voi vaarantaa keskittämisesetuksen mukaisten keskussairaaloiden yhteispäivystyksen toiminnan, koska erikoisalojen päivystyksissä (24/7) tai näin myös sairaaloiden päiväaikaisessa toiminnassa olevaa osaavaa ja erikoistunutta lääkäri- ja sairaanhoitaja-voimaa rekrytoituu 24 §:n 8 ja 10 kohdan mukaisiin palveluyksiköihin, jotka ovat markkinaehtoista toimintaa.

Erikoissairaanhoidon päivystysyksiköt, käytännössä maakuntien keskussairaalat, yliopistosairaalat ja yliopistosairaanhoidopiirin muut päivystävät yksiköt ovat toiminnallisia kokonaisuuksia, joissa päivystyskyvyn ylläpitäminen edellyttää resurssien keskittämistä näihin yksiköihin.

Asiaa on selvitetty laajasti, kun sosiaali- ja terveysministeriö valmisteli terveydenhuoltolain ja päivystysasetuksen muutoksia sekä keskittämisesetusta. Valmistelun perusteella ja maan hallituksen linjausten perusteella päätettiin koota erikoissairaanhoidon palveluja suurempiin kokonaisuuksiin. Tämän rakennemuutoksen tarkoituksena oli samanaikaisesti varmistaa erikoissairaanhoidon kiireettömien ja päivystyspalvelujen laatu ja potilasturvallisuus sekä leikata erikoissairaanhoidon kustannuskasvua.

Erikoissairaanhoidon rakennemuutosta ohjanneet säädökset tulevat voimaan 1.1.2018 ja tässä yhteydessä on myös tarkennettu päivystävien sairaaloiden työnjakoa sekä lopetettu anestesiaa ja leikkaussaliolosuhteita vaativa kirurginen toiminta muualta kuin päivystävistä yksiköistä.

Valinnanvapauslainsäädännöstä käydyn keskustelun yhteydessä on erityisesti yksityisten palveluntuottajien taholta esitetty, että kiireetöntä erikoissairaanhoidoa ja erikoissairaanhoidon päivystystä voidaan ajatella erillisinä resursseina ja että asiakassetelin laajakaan käyttö ei sellaisenaan vaarantaisi päivystyskykyä.

Kiireettömän erikoissairaanhoidon resurssien hajauttaminen laajasti asiakassetelillä toteutettavaksi edellyttää samanaikaista päivystävien sairaaloiden verkon huomattavaa supistamista. Harvaan asutussa maassa potilasturvallisuuden kannalta riittävän päivystävien sairaaloiden verkon ylläpitäminen taas edellyttää kiireettömän toiminnan ja päivystystoiminnan jaettuja yhteisiä resursseja. Tämä koskee myös

yliopistosairaaloita, koska niiltä edellytetään hyvin laaja-alaisen ja useita suppeita erikoisaloja sisältävän päivystyksen jatkuvaa ylläpitoa.

Maakunnan toimivalta rajoittaa asiakassetelipalvelujen myöntämistä edellä mainittuihin palveluihin ei toimi, koska maakunnan asukkailla on mahdollisuus vaihtaa toisen maakunnan liikelaitokseen, jossa ei ole voimassa rajausta. Tällä perusteella eri maakuntien asukkaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa ja tämä voi tuoda lain kohdan osalta suuria tulkintavaikeuksia ja jopa perustuslaillisuusky symyksiä.

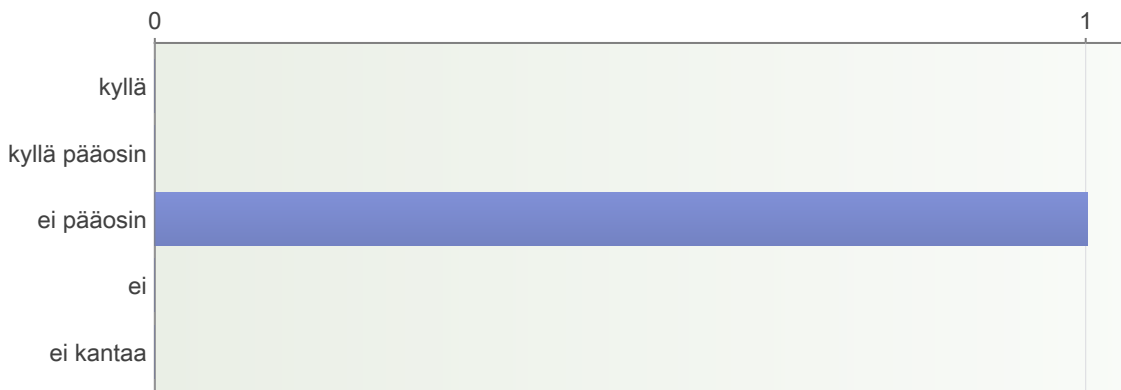
Ongelmallinen velvoite koskee asiakassetelillä tarjottavaa kiireetöntä leikkaustoimintaa siltä osin, kun se ei ole valtakunnallisesti tai alueellisesti keskitetty yliopistolliseen sairaalaan tai vastaavan yksikköön. Valtioneuvosto on vuoden 2017 aikana antanut kaksi asetusta, joilla erikoissairaanhoidon toimintoja on keskitetty. Nämä asetukset perustuvat hallitusohjelmaan, ja niillä pyritään toisaalta parantamaan toiminnan laatua ja toisaalta säästämään noin 350 miljoonaa euroa vuosittain. Edellä mainitut asetukset ovat sidoksissa toisiinsa siten, että leikkaustoiminta rajataan osin yliopistollisiin sairaaloihin ja osin sairaaloihin, joissa on yhteis-päivystys. Esitys asiakassetelin käytöstä ja siten toiminnan hajauttamisesta erikoissairaanhoidossa on karkeassa ristiriidassa edellä mainittujen pitkään valmisteltujen asetusten kanssa.

Erikoissairaanhoidotoiminnassa on huomattavia, ennen kaikkea laadullisia, mutta myös kustannustehokkuuteen liittyviä mittakaavaetuja. Tästä syystä toimintaa on tarkoituksenmukaista keskittää yksiköihin, joissa toimintavolyymit ovat riittävän suuret. Tämä mahdollistaa pitkälle viedyn erikoistumisen esimerkiksi tietyn alueen syöpäkirurgiaan, mikä taas takaa paremmat hoitotulokset. Kirurgisen toiminnan pilkkominen asiakassetelillä toteutettavaksi muutoin kuin erittäin tarkkaan rajatuissa toimenpiteissä hajottaa hoitoketjut, vähentää kaikkien toimijoiden volyymiä ja heikentää sekä laatua että kustannustehokkuutta. Kiireetön leikkaustoiminta muodostaa kaikkien keskussairaaloiden palvelujen volyymista ja palvelulaskutuksesta yli 70 prosenttia. Kysymys on keskussairaaloiden ydinpalveluista, jotka ovat kiinteässä yhteydessä 24/7 yhteispäivystyksen ja päiväaikaisen toiminnan toimivuuteen, osaamiseen ja voimavaroihin. Yliopistolliset sairaalat ja keskussairaalat ovat vastuussa erikoissairaanhoidon päivystystoiminnasta. Päivystys on osa yhteiskunnan turvaverkkoa, jonka avulla kyetään suoriutumaan yksilöllisistä ja laajemmista poikkeustilanteista. Tällöin keskeistä on riittävän valmiuden ja osaamisen turvaaminen kaikkina vuorokaudenaikoina (24/7) sekä erityisesti ruuhka- ja kriisi-tilanteiden hoitaminen. Nykyisessä palvelujärjestelmässä päivystävien sairaaloiden kiireetön toiminta muodostaa reservin ruuhkatilanteiden hoitoon. Päivystävissä sairaaloissa tarvitaan 7-8 lääkäriä yhtä lääkäripäivystyspistettä kohti. Mikäli suunniteltua asiakasseteliä sovellettaisiin liki kaikkeen kiireettömään leikkaustoimintaan, se johtaisi erittäin todennäköisesti lääkäriresurssin siirtymiseen maakunnan liikelaitoksesta yksityisesti kiireetöntä leikkaustoimintaa tarjoaviin yksiköihin vaarantaen samalla päivystysvalmiuden ylläpidon. On myös huomioitava kiireettömän kirurgisen toiminnan volyymien yhteys kirurgiseen päivystysvalmiuteen ja edelleen päivystysasetuksen 18 §:n mukaiseen synnytystoiminnan edellyttämään, erityisesti pehmytosakirurgiseen päivystysvalmiuteen.

Vaikka maakunta voisikin asetusluonnoksen mukaan rajata asiakassetelin käyttöönoton laajuutta, jos se, että asiakkailta on valinnanvapaus myös muuhun kuin asuin- ja kotimaakuntansa liikelaitokseen, johtaisi kiireettömän leikkaustoiminnan hajautumiseen ja edellä mainittuihin ylitsepääsemättömiin ongelmiin päivystyspalvelujen järjestämisessä

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

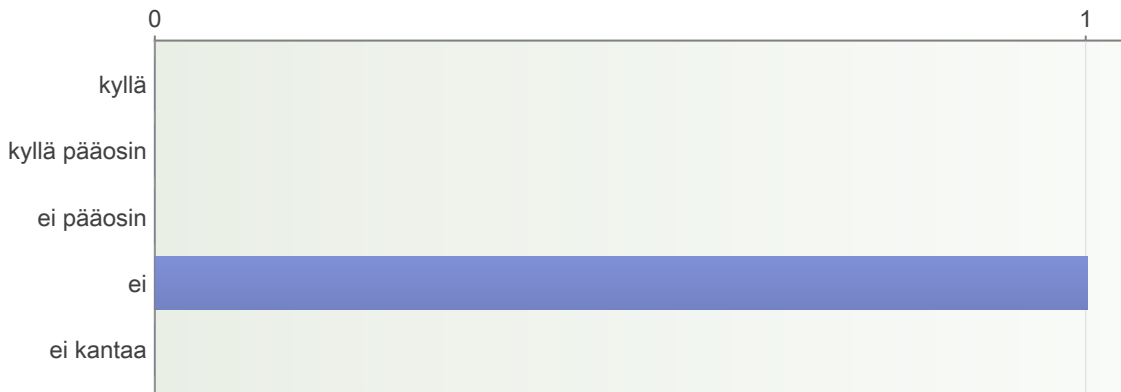
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Rajauksineenkin 24 §:ssä kuvattu asiakassetelijärjestelmä vaarantaa riittävien palvelujen turvaamisen kustannustehokkaalla tavalla. 24 §:n 2 ja 3 momentin sisältö on hyvin tulkinnanvarainen ja sen lopulliset vaikutukset on mahdollista nähdä vasta pitkällisten oikeusprosessien jälkeen. Yhdessä maakunnassa tehty rajausta ei estä asiakkaiden hakeutumista toisen maakunnan palveluihin eikä ko. kirjaus siten ole näennäinen palvelujen turvaamisen näkökulmasta.
Maakunnan liikelaitoksen on tarjottava asiakkaalle asiakassetelipalvelut ja siihen kuuluu sosiaalihoitolain 19 §:ssä tarkoitettu kotipalvelu ja sosiaalihoitolain 20 §:ssä tarkoitettu koti-hoito. Kytkeä 18 §:n suoran valinnan palveluihin jää epäselväksi. Mitä on sisällöltään suoran valinnan palvelun yleislääketieteen alaan kuuluva, terveydenhuollon ammattihenkilön suorittama kotikäynneillä tehtävä tutkimus tai hoito?
Tämä on kiinteä osa kotihoidon kokonaisuutta ja sitä tulee selkiyttää. On tärkeää pitää koti-hoito kokonaisuutena ja korostaa sen merkitystä iäkkään väestön ensisijaisena ydinpalveluna eikä hajottaa toimintaa liikaa.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pitkään valmistellut ja hiljattain voimaan tulleet ns. keskittämisasetus ja päivystysasetus tarjoavat perustan erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamiselle.

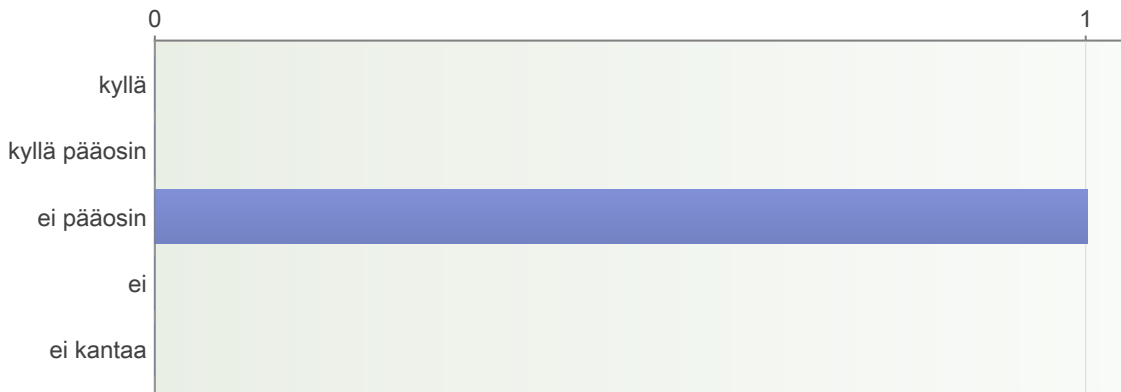
Lakiluonnoksen 24 §:n kohdissa 8 ja 10 esitetty asiakassetelien tarjoaminen kiireettömään leikkaustoimintaan ja osin polikliinisesti toteutettaviin kirurgisiin toimenpiteisiin vaarantaa vaativien keskussairaalapalvelujen, yhteispäivystyspalvelujen ja myös päiväaikaisen toiminnan turvallisuutta sekä asukkaiden yhdenvertaista asemaa kohdassa 11 kerrotulla tavalla.

Lakiluonnoksen 24 §:ään ei ole otettu lainkaan huomioon asiakassetelin vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuoltoalan koulutukseen ja siten palvelujärjestelmän jatkuvuuden turvaamiseen. Lain 24 §:n toiseen momenttiin tulisi erikseen kirjata, että maakunta voi rajata asiakassetelin käyttöönoton laajuutta kussakin 1. momentissa tarkoitetussa palvelussa, jos se on välttämätöntä toimivien koulutuskokonaisuuksien muodostamiseksi.

Jo tällä hetkellä päivystysrasitus on useassa maakunnassa kohtuuton niin erikoistuvien kuin erikoislääkärienkin osalta. Asiakassetelin käyttöönotto kaventaisi entisestään päivystävien lääkärin määrää vaarantaen maakunnan päivystysvastuun.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

42. Vapaamuotoiset huomiot.

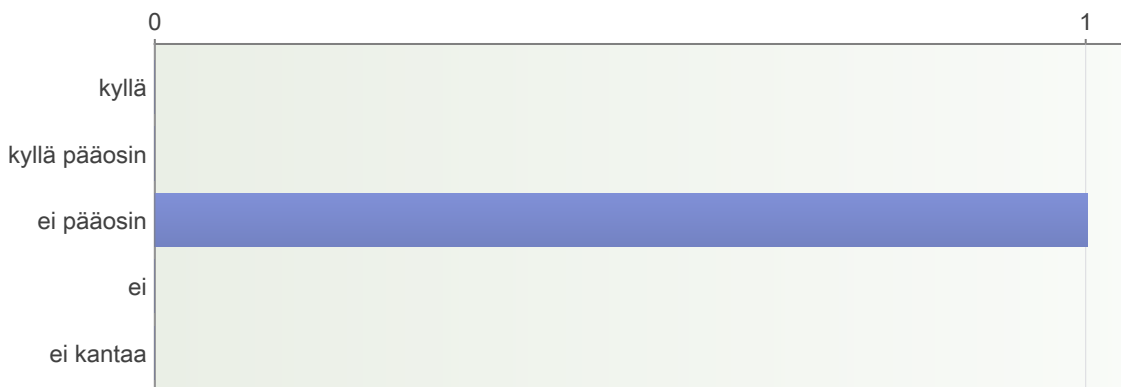
Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelipalveluja ei tule ottaa käyttöön lakiluonnoksen 24 §:n kohdissa 8 ja 10 esitetyissä kiireettömään leikkaustoimintaan ja polikliinisesti toteutettaviin kirurgisiin toimenpiteisiin, koska esitys vaarantaa keskussairaaloiden 24/7 yhteispäivystyspalvelut ja vaikuttaa myös näin päiväaikaiseen toimintaan. Myöskään asukkaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa, kun maakuntien rajaukset edellä mainituissa palveluissa voi kiertää siirtymällä toisen maakunnan liikelaitoksen asiakkaaksi/potilaaksi.

Kokonaisuutena asiakkaan aseman ja oikeuksien varmistamiseksi maakunnalla on mahdollisuus asettaa sisällöllisiä vaatimuksia asiakassetelillä tuotettaviin palveluihin, mikä tuo turvaa asiakkaan asemaan ja oikeuksiin. Asiakkaan maksuosuus tulee olla yhteneväinen asiakas-maksulain mukaisesti. Maakunnan liikelaitoksen palveluiden ja asiakassetelillä tuotettavien palveluiden välinen rajanveto tulee olla selkeä, jotta asiakas pystyy tekemään valinnan ja on yhdenvertaiset asiakkaan asema ja oikeudet

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

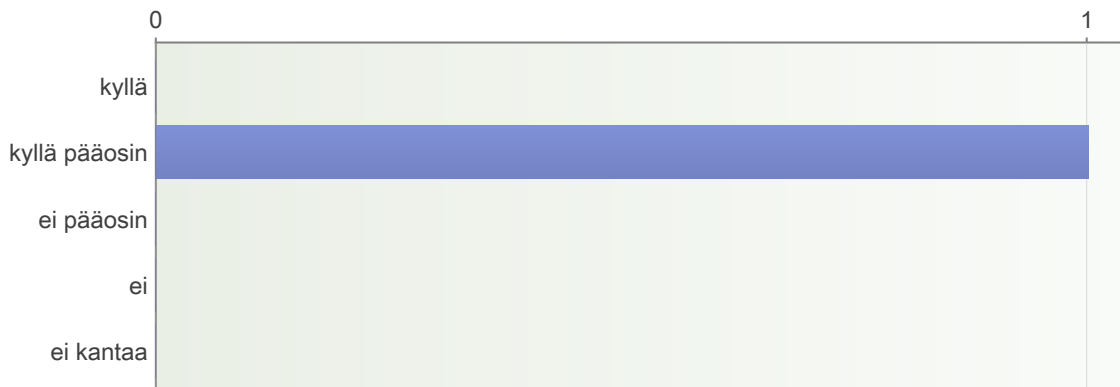
- Esityksen maakunnan asukkaalle tarjoama laaja valinnanvapaus on syvälinen järjestelmätason uudistus, jonka dynaamiset vaikutukset ovat vaikeasti etukäteen arvioitavissa. Lähtökohtaisesti maakunnilla on mahdollisuuksia ohjata ja vaikuttaa sote-järjestämisen välinein koko-naisuuteen. Tämä edellyttää maakunnilta sote-järjestäjinä huomattavaa muutos- ja sopeuttamisvalmiutta niin, että suuriin palvelukysynnän muutoksiin voidaan vastata oikea-aikaisesti.

Valinnan vapaus mahdollistaa nopeat vaihdokset maakunnan liikelaitoksesta toisen maakunnan palveluihin ja myös vaihdokset tuottajien ja palveluyksiköiden välillä. Asiakaskunnan muotoutumisen dynamiikka on nykymallista huomattavasti poikkeava ja asettaa suuret vaatimukset järjestäjätaholle.

Maakunnan järjestämistehtävään liittyvät ohjauksen ja vaikuttamisen keinot on kyettävä ottamaan käyttöön palvelukokonaisuuksien, palveluketjujen määrittelyssä sekä sopimusohjauksessa ja seurannassa. Toimiva ja sujuva yhteistyö tuottajien kanssa korostuu monituottajamallissa, samalla kun asiakkaat voivat valita.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

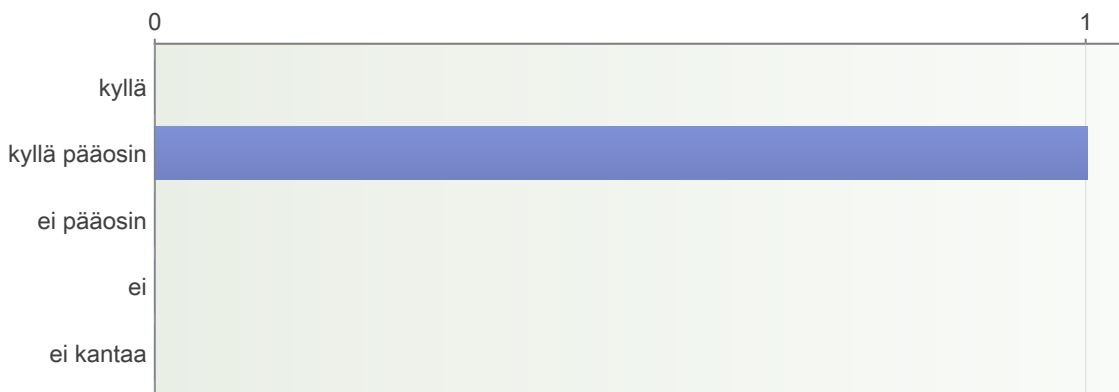
46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaisen budjetoinnin käyttö iäkkäiden palveluissa ja hoidossa laajentaa palvelumuodon käytön kaikkein suurimpaan paljon apua tarvitsevaan asiakasryhmään. Tämä asettaa palvelumuodon käytön linjauksille ja resurssien hallinnalle suuret vaatimukset

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

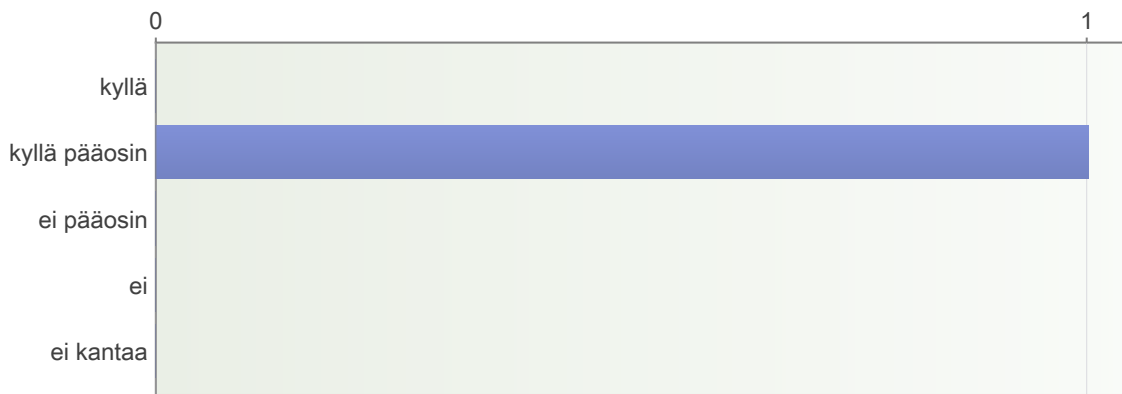
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tavoite on sinänsä kannatettava, mutta myös kunnianhimoinen. Edellytyksenä ovat toimivat järjestämistason, liikelaitokset, palvelutuottajat ja asiakkaat riittävästi kattavat tietojärjestelmät. Asiakassuunnitelman kautta päävastuu palveluiden integraatiosta on järjestäjällä. Onnistuminen riippuukin siitä miten järjestäjä pystyy ottamaan haltuun uuden roolinsa. Järjestelmä ei saa johtaa päällekkäiseen työhön eikä siihen, että vastuukysymykset muodostuvat epäselviksi

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

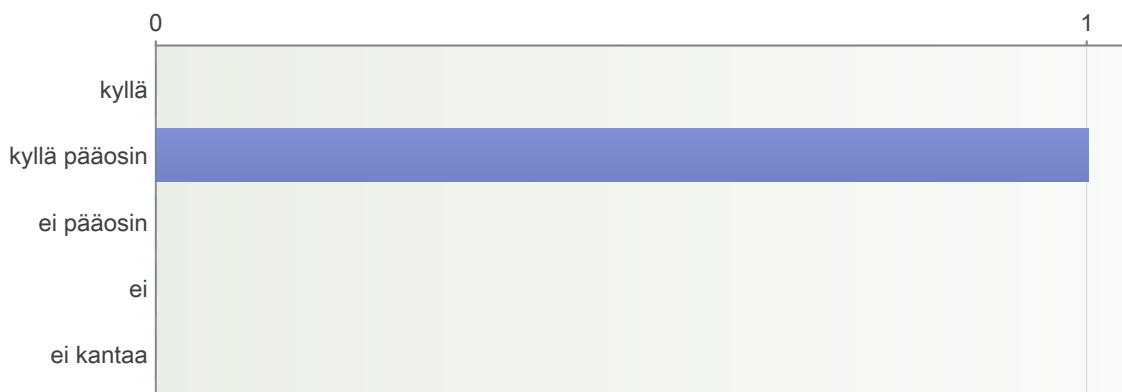

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

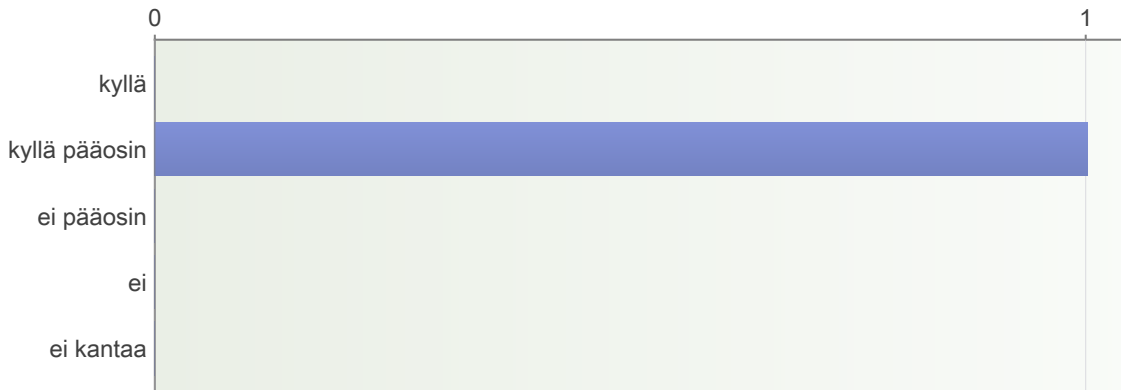
52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Onnistuminen riippuukin siitä miten järjestäjä pystyy ottamaan haltuun uuden roolinsa. Maakunta voi järjestäjänä asettaa suoran valinnan palveluntuottajille sekä asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetilla annettaville palvelun tuottajille maakunnan omia ehtoja

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

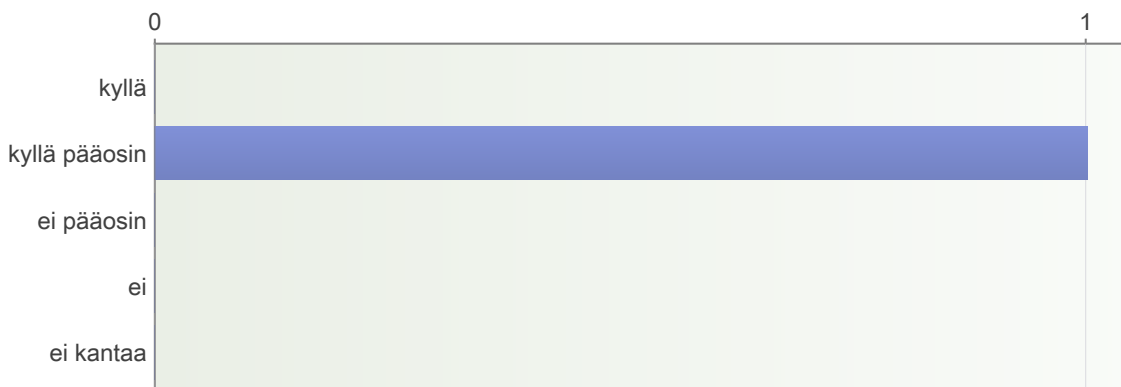

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

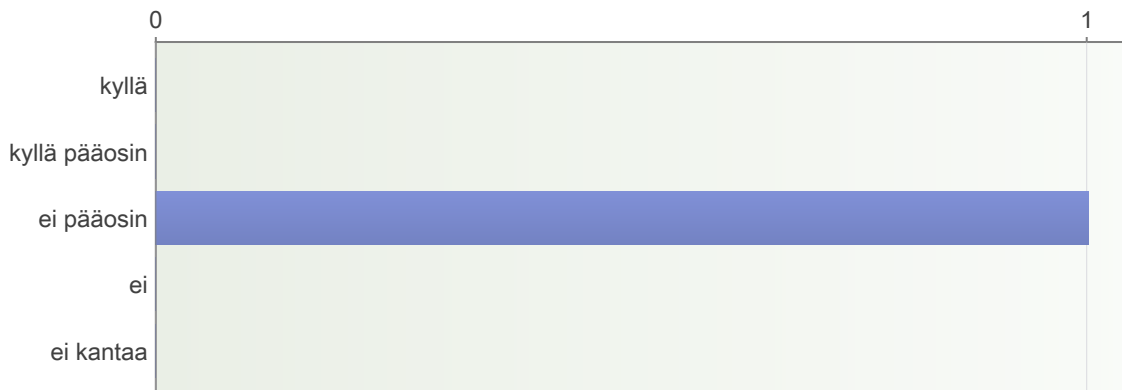
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

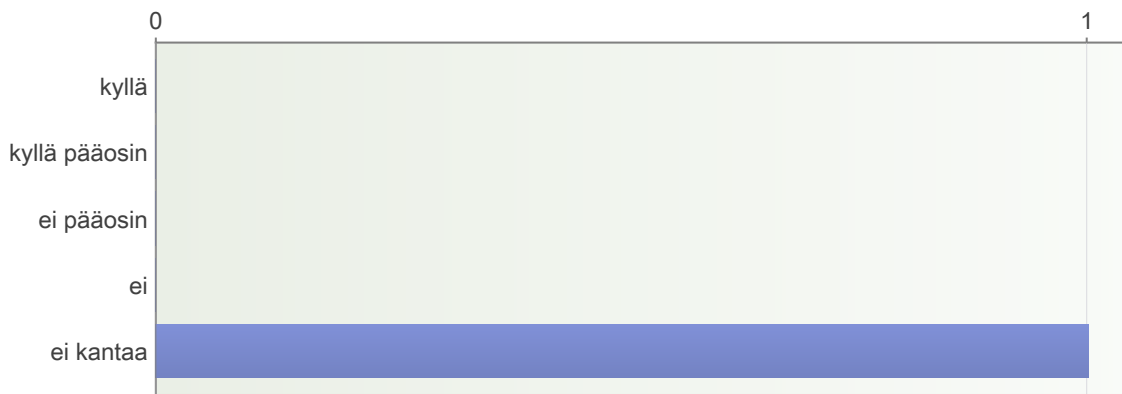
58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnos antaa maakunnille mahdollisuuksia käyttää eri tapoja kannustaa palvelujen tuottajia korvausten muodossa. Koulutukseen ja tutkimukseen osallistumisen roolin palkitseminen onnistuu nykyisellä lainsäädännöllä. Maakunnan tulisi kannustaa ja palkita palveluntuottajia osallistumaan koulutuksen järjestämiseen.
"Maakunta ja palveluntuottaja voivat myös sopia palveluntuottajalle kiinteän korvauksen lisäksi maksettavista muista korvauksista. Muiden korvausten avulla maakunta voi huomioida oman alueensa erityispiirteitä, kuten asukastiheydessä, syrjäisyydessä, kielellisissä olosuhteissa ja muissa vastaavissa olosuhteissa ilmenevät erilaiset paikalliset olosuhteet."

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

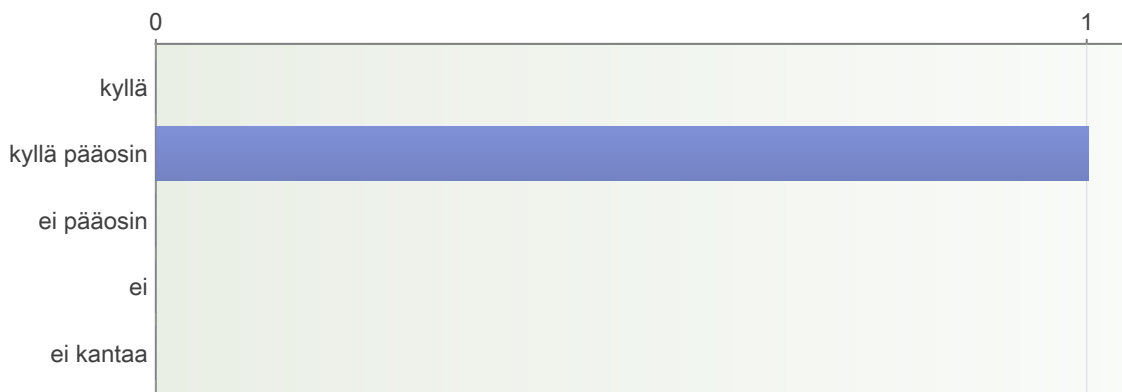
60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On kuitenkin hyvä, että maakunnalle annetaan mahdollisuus huomioida alueen erityispiirteet

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

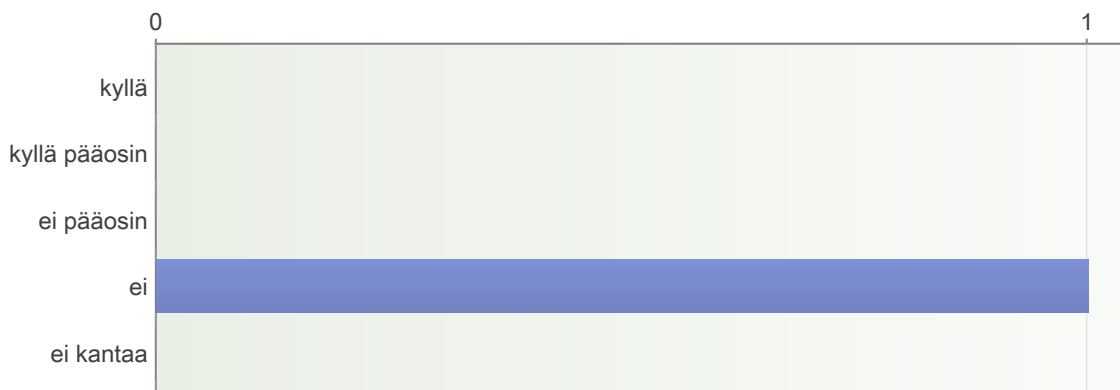
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yhtenäiset hyväksymiskriteerit ja säännökset ovat kaikille yhdenvertaiset. Yksityinen sote-keskus pystyy tarjoamaan maksukykyisille asiakkaille houkuttelevia lisäpalveluita. Toisaalta liikelaitoksen sote-keskus pystynee paremmin hyödyntämään sen rinnalla tarjottavia, ei suoran valinnan piirissä olevia palveluita eli keskuksilla vahvuuksia

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

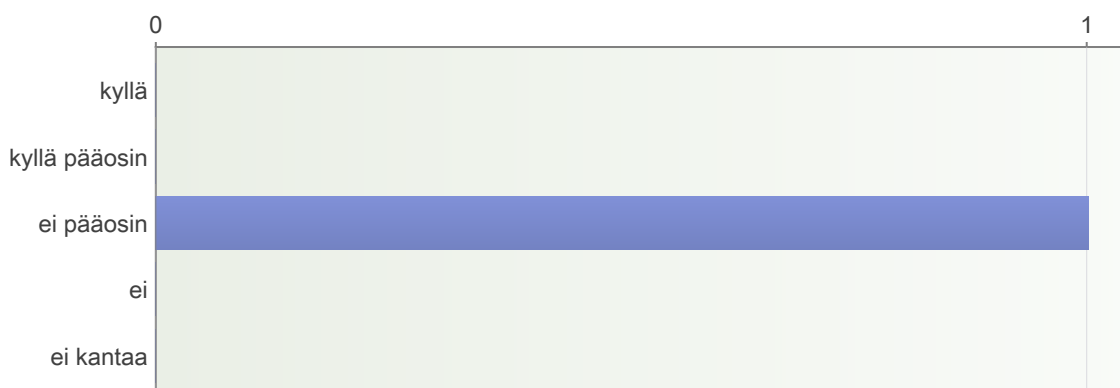
64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin voimaantuloa tulisi paremmin sovittaa yhteen. Aika ei poista asiakasseteliin liittyviä laajan valinnan ongelmia

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

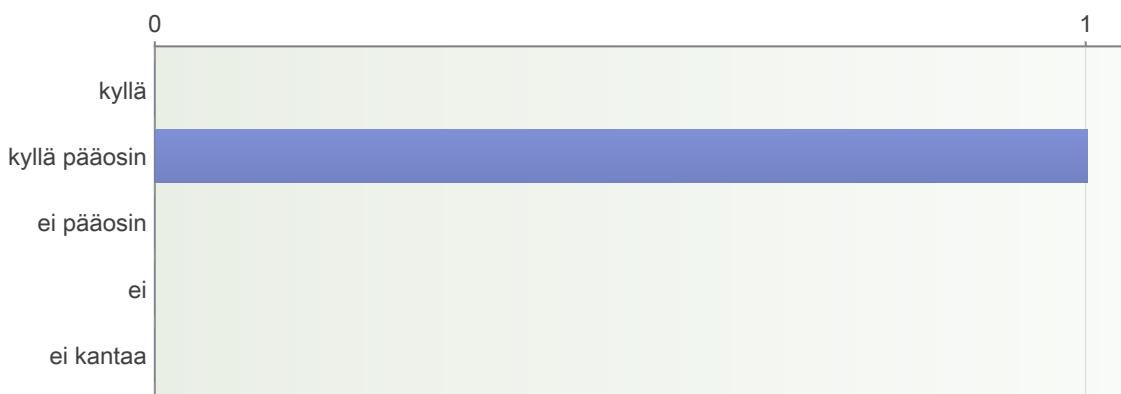
66. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Porrastettu voimaantulo on perusteltua, mutta ehdotukseen sisältyy maakunnille velvoitteita tehdä merkittäviä päätöksiä jo kaksi vuotta ennen toiminnan käynnistymistä

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

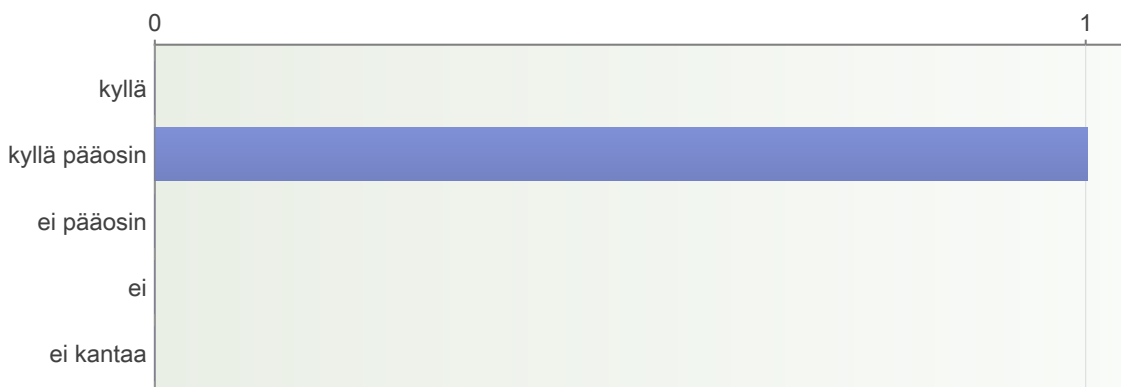
68. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelun saanti paranee ja samalla yhteiskunnan kustannukset ainakin alkuvaiheessa nousee

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

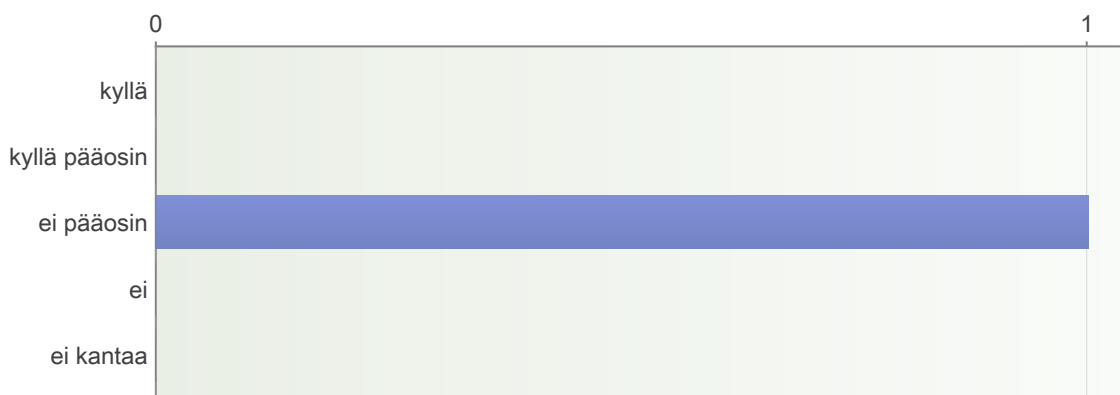
70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yksityisille tarjotaan mahdollisuus tulla kiinteäksi osaksi julkisen järjestämisvastuun piirissä olevaa palvelutuotantoa mikäli he täyttävät lain edellyttämät vaatimukset ja maakunnan asettamat ehdot. Samalla heillä on edelleen mahdollisuus tuottaa palveluita yksityisesti.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Monitoimijamallin varmistamiseksi on eritoten asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin käytössä luotava edellytykset myös pienemmille yksityisille toimijoille olla mukana toiminnassa. Lisäksi sote-keskuksen tulee täydentää omaa palveluntuotantoaan ostamalla palveluita pieniltä yrityksiltä

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikutusarviointia on tarpeen jatkaa ja laajentaa koko uudistuksen ajan jatkuvalla arvioinnilla. Arvioinnissa voidaan ja tulee hyödyntää käynnissä olevia ja käynnistyviä pilotteja. Olisi eduksi, että piloteista saatua tietoa voitaisiin hyödyntää riittävässä määrin. Se onnistuu parhaiten, mikäli siirtymäsäännökset ovat riittävän pitkiä.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Valmistelussa olevan uudistuksen myötä maakuntaan on myönteisessä hengessä muodostumassa maakunnallinen sosiaali- ja terveystoimi sekä yksi päivystävä sairaalakokonaisuus.

Kaupunki on etupainotteisesti valmistautunut uuteen rooliinsa ja ottanut uudistuksen huomioon uudessa strategiatyössään (varhaiskasvatus, koulu- ja opiskelijaterveydenhoito sekä väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen)

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus tulee ensisijaisesti yhdistää palveluiden toiminnalliseen integraatioon.

Mm. ICT ratkaisujen onnistuminen sekä järjestämisvastuun haltuunotto maakunnissa ovat avaintekijöitä muutoksen onnistumisessa.

Mikkelin kaupunki haluaa erityisesti korostaa valinnanvapauden vaikutusta eri väestöryhmien palveluihin. Lisäksi asiakaspalvelusetelin ulottaminen erikoissairaanhoidon vaarantaa päivystyssairaalan olemassa olon Etelä-Savossa.

Valinnanvapaudella ei saa vaarantaa integraation toteutumista!

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.